VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2023, luvut 28.89 ja 28.90 *Valtiovarainministeriö*

29.9.2022

VM/KAO TIMO JAAKKOLA, JENNI JAAKKOLA,
UNNA HEIMBERG, VM/BO TERO TYNI

Luku 28.89 Hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän rahoitus

- Momentti 28.89.31 Hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen rahoitus (arviomääräraha)
  - Momentin määräraha 20,66 mrd. euroa.
  - Lisäksi 1,86 mrd. euroa maksetaan jo 1. joulukuuta 2022.
  - Yhteensä **22,5 mrd. euroa**
  - V. 2023 indeksikorotus 3,52 % = 756,3 milj. euroa
  - Rahoitus hyvinvointialueen asukasmäärän, sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen tarvetta kuvaavien tekijöiden, asukastiheyden, vieraskielisyyden, kaksikielisyyden, saaristoisuuden, saamenkielisyyden, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimien ja pelastustoimen riskitekijöiden perusteella
    - Osuudet muuttuvat vuosittain määräytymistekijöiden ja hyvinvointialueiden tehtävämuutosten perusteella kohdistuvan rahoituksen muutosten mukaisesti
    - Rahoitus määräytyy laskennallisen rahoituksen ja siirtymätasauksen perusteella

HVA-rahoituksen taso vuodelle 2023

Rahoituksen tarkastus vuoden 2023 tasolle	TAE 2023/syyskuu2022
Rahoituserä	**euroa**
Sote siirtyvät kustannukset, 2022 taso	20 748 304 000
Pela siirtyvät kustannukset, 2022 taso	485 277 000
HVA-siirtyvät kustannukset yhteensä, 2022 taso	**21 233 581 000**
HVA-uudet tehtävät, sote	275 268 000
HVA-uudet tehtävät, pela	0
Palvelutarve, sote	253 129 309
HVA-indeksi, sote	739 250 452
HVA-indeksi, pela	17 081 750
sote-rahoitus 2023	22 015 951 761
pela-rahoitus 2023	502 358 750
HVA rahoituksen taso 2023, laskelmaan	**22 518 310 512**
Rahoituksen kokonaismuutos	1 284 729 512

Hyvinvointialueiden uudet/laajentuvat tehtävät TAE2023 mukaan	euroa
Hoitotakuun toteutus	71 000 000
Hoivahenkilöstön vähimmäismitoituksen (0,7) rahoittaminen	98 200 000
Kansallinen mielenterveysstrategia	18 000 000
Kotihoidon resurssien riittävyys ja omaishoidon kehittäminen	37 000 000
Lapsi- ja perhepalvelut ja muutosohjelman jatko	4 000 000
Lastensuojelun jälkihuollon laajennus	12 000 000
Lastensuojelun vähimmäishenkilöstömitoitus	4 200 000
Oppilas- ja opiskelijahuollon vahvistaminen	8 600 000
Vammaispalvelujen kokonaisuudistus	22 000 000
Lastensuojelun ja sosiaalipäivystyksen virka-avun maksuttomuus	-332 000
Sosiaalinen luototus	600 000
Yhteensä	**275 268 000**

Hyvinvointialueiden rahoituksen riittävyys

- Hyvinvointialueilla määrärahan alueittainen allokaatio saattaa muuttua momentin 28.89.31 selvitysosassa mainitusta kuntien v. 2021 tilinpäätöstietojen tarkentuessa. Muutokset ovat pieniä.
- Kaikilla alueilla on tämän vuoden kustannuksia vastaava määräraha, lisäksi muutokset ja korotukset
- Kertakorvaus korjaa v. 2022 lähtötason, maksetaan alueittain tammikuussa 2024.
- Jälkikäteistarkistus v. 2025 korjaa v. 2023 tason.

Lisärahoitus ja lainoitus

- Momentti 28.89.32 Hyvinvointialueiden lisärahoitus (arviomääräraha)
  - Momentin määräraha 1 milj. euroa
  - Mahdollinen lisärahoitus perustuu hyvinvointialueiden rahoituslain 11 §:ään.
  - Arviointi lisärahoituksesta perustuu hyvinvointialueen taloutta ja toimintaa koskevan tiedon perusteella tehtyyn kokonaisarvioon
  - Lähtökohtana on kuitenkin ollut, että hyväksytyn rahoitusmallin mukainen rahoitus olisi riittävä.

- Hyvinvointialue voi ottaa pitkäaikaista lainaa investointeihin lainanottovaltuuden mukaisesti.
- Lyhytaikaista lainaa voidaan käyttää myös käyttötalousmenoihin.

Luku 28.90 Kuntien tukeminen

- Momentti 28.90.30 Valtionosuus kunnille peruspalvelujen järjestämiseen (arviomääräraha)
  - Momentin määräraha 2,74 mrd. euroa
  - Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta siirretään 5,36 milj. euroa hyvinvointialueiden rahoitukseen.
  - Peruspalvelujen valtionosuuslain siirtymäsäännöksen mukaan kustannustenjaon tarkistus tehdään seuraavan kerran TA2025:n yhteydessä
  - Kuntien peruspalvelujen valtionosuusprosentti laskee 23,59 prosentista 22,09 prosenttiin.
  - Peruspalvelujen valtionosuuden indeksikorotus on 3,8 %, ja siitä aiheutuva valtionosuuden lisäys 89,2 milj. euroa.
  - Uusista ja laajenevista tehtävistä johtuen määrärahan tarve kasvaa 15 milj. euroa.
  - Momentille 5,5 milj. euron vähennys vaikeassa taloudellisessa asemassa olevien kuntien harkinnanvaraiseen yhdistymisavustukseen ja 5,5 milj. euroa kuntien harkinnanvaraiseen yhdistymisavustukseen, momentille 28.90.31
  - Uudelleenkohdennukset vähentävät v. 2023 peruspalvelujen valtionosuutta yht. 43 milj. euroa, josta 33 milj. euroa pysyvää.

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Kiitos